

# DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:  
Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky Endre-u. 1.  
(Bika Bérház) Telefon: 113. szám.

**KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ**  
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Előfizetést egyelőre nem veszünk fel.  
Egyes szám ára: hétköznapi (4 oldal)  
valamint vasárnap (6 oldal) 120 pengő.

## Mendemondák

Keltek szárnyra a legutóbbi politikai átalakulással és a kormányátalakulással kapcsolatban. Felelőtlenül híreket terjesztenek és különböző kombinációkat halmoznak hegyre-hátára. Suttogások terjenek, egyesek kritizálnak jobbra-balra anélkül, hogy hiteles, vagy a valóságnak megfelelő értesülésekkel bírnának a politikai helyzetről.

Kik azok, kik furnak-faragnak, kik mendemondákkal irritálják embertársaikat; kik azok, kik nincsenek megelégedve a helyzet alakulásával, kik azok, kik most már nincsenek megelégedve a Kisgazda Párttal és vezetőivel; kik azok, kiknek most semmi sem jó és csalódást hangoztatnak.

Többféle kategóriát állapíthatunk meg ezek sorában. Legfeljebb azok, kiknek valahogy nincs rendben a szénájuk, a letűnt reakciós időkől kifolyólag, kik valami olyan fordulat után epekedtek, ahol nincs már igazolás sincs és lehet politikai bűnökért, hol talán már igazoltatás sincs és lehet ott folytatni, hol abba hagyják. Hát az ilyen elemek valóban csalódtak és kellett is hogy csalódjanak. A Kisgazda Párt győzelme hajszálnyi eltérést sem jelenthet az igazi demokrácia vonalától és nem jelenthet salvus kondukstust a múltbeli bűnökkel szemben. Igazságtalanságokat nem tűrhet az az éra, melyet a kisgazdapárti győzelem hozott, de nem tűrheti el az antidemokratikus emberek érekapaszkodását sem és nem hoz menlevelet a letűnt fasiszta és reakciós rendszerek bűnösei számára.

Elégedetlenek azok is, akiknek valamely hozzátartozóját érintette a politikai számonekérés és abban bizakodtak, hogy most már egyszerre megnyílnak a lezárt kapuk és akár bűnös valaki, akár nem, nyomban kiszabadul. Hát ezek is méltán csalódhattak. Mert a Kisgazda Párt által fémjelzet fordulat az abszolút igazságosság rendszerét kívánja jogaiba ültetni. Ami azt jelenti, hogy az ártatlanok szabaduljanak, de a bűnösök bünhődjenek.

Az internálótáborok jogtalanságai viszont sürgősen megszüntetendők, minthogy máris tett a Tildy-kormány belügyminisztere intézkedéseket az internálótáborok felülvizsgálásáról és az internálótáborok bizonyos kategóriájának szabadonbocsátásáról. Ebben a vonatkozásban teljes joggal van helye a számonkérésnek azokkal a kiskirályokkal szemben, akik önkényesen és felsőbb rendelkezéseket semmibe véve jártak el. Hallottunk eseteket, melyek tipikus példái a zsarnokoskodásnak és önkényeskedésnek.

## Kik lesznek az államtitkárok

A kisgazdapárti Gulácsy György a rendészeti államtitkár. A kormány tagjai Tildy Zoltán miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács hozzájárult ahhoz, hogy a miniszterelnök a nemzetgyűlés elnökségének javaslatot tegyen a következő államtitkárok kinevezésére:

- Miniszterelnökség:** A már korábban kinevezett Balogh István államtitkáron kívül Millok Sándor hazahozatali kormánybiztos.
- Közellátásügyi minisztérium:** Szobek András.
- Földművelésügyi minisztérium:** Donáth Ferenc, Vásáry József és Takács Ferenc.
- Iparügyi minisztérium:** Nogrády Sándor és Mistéth Endre.
- Pénzügyminisztérium:** Antos István és Kemény György.
- Tájékoztatásügyi minisztérium:** Kállai Gyula.
- Belügyminisztérium:** Gulácsy György és Reisinger Ferenc.
- Igazságügyminisztérium:** Pfeiffer Zoltán.
- Kereskedelmi minisztérium:** Dulin Jenő és Jocsik Lajos.
- Kultuszminisztérium:** Bereczky Albert.
- Újjáépítési minisztérium:** Adorján János.
- Honvédelmi minisztérium:** Zentai Vilmos.
- Népjóléti minisztérium:** Zse-

bök Zoltán és Cseh-Szombathy László.

A kultuszminisztérium előterjesztésére a minisztertanács Kodály Zoltánt a Művészeti Tanács elnökvé kinevezte.

Az államtitkárok között kis-

## Újabb 104 háborús bűnöst hoztak Budapestre

Köztük van Hóman Bálint Vajna Gábor és Tárczay Felicidés Román

Budapest. A németországi amerikai szövetséges ellenőrző bizottság katonai tehergépkocsijain újabb 104 háborús bűnöst adott át a magyar hatóságoknak. A gépkocsioszlop Sopronban megállt, az őrzeteket internáló táborokba helyezték és másnap folytatta útját Budapest felé, ahová szerda délután érkeztek meg. A foglyokat az Andrássy-ut 60. sz. alatt levő politikai osztályon helyezték el. Csütörtök reggel már meg is kezdték hallgatásukat.

## „A történelem még nem jegyezt fel ilyen bűncselekményt!”

Haldermann amerikai ügyész a nürnbergi tárgyalán áttért a hitleri rendszernek a zsidóság ellen vívott irtóhadjárataira. A náci zsidóellenes politikája kiszajátításokkal kezdődött, — mondotta, — Németország és

gazdapártiak a következők: Balogh István (miniszterelnökség), Gulácsy György (belügy), Vásáry József (földművelésügyi), Bereczky Albert (kultusz), Pfeiffer Zoltán (igazságügyi), Cseh-Szombathy László (népjóléti), Mistéth Endre (iparügyi), Dulin Jenő (kereskedelmi).

## „A történelem még nem jegyezt fel ilyen bűncselekményt!”

a német megszállt területek zsidóságának legkegyetlenebb kiírásával végződött. Haldermann becsülése szerint a megszállott Európában élő 9 millió 600 ezer zsidóból 60%-a pusztult el. A történelem még nem

jegyezt fel ilyen nagyarányú bűncselekményt — mondotta. E vád megcáfolhatatlan okmányok tömegén épül fel. Az ügyész azután kiemelte, hogy Litvániában 71 ezer zsidó pusztult el, Lettorszában 30 ezer, a varsói gettóban pedig 58 ezer.

Julius Streicher, a Stünmer volt szerkesztője szenttelen arccal hallgatta a közlést. A szerdai tárgyalást 3 órakor felfüggesztették és csütörtökön délelőtt 10 órakor folytatták.

A nemzetközi bíróság hivatalos nyilatkozataiból kitűnik, hogy milyen nagy mozgási szabadságot biztosítanak a védelem számára a bűnper tárgyalagos menete érdekében. Az ügyészség hatalmas irattárat gyűjtött össze az okmányokból, amelyeket az előre nyomuló szövetséges seregek a német léghaderő főhadiszállásán, valamint különböző bajorországi helyeken fedeztet fel. Az iratokat összegyűjtötték és jegyzékbe foglalják, majd a nürnbergi nemzetközi jogi szakértők átvizsgálása után elkészültek az okmányok fényképmásolatai és hiteles fordításai. Az iratokat és fényképmásolatokat a védelem szabad rendelkezésére bocsátják. A nürnbergi főtárgyalás harmadik, csütörtöki napján Albrecht newyorki ügyvéd mutatta be a

Felhozunk egy ilyen esetet. Valaki nyolc hónapot töltött el az egyik internálótáborban. Jogi elbírálás dolga, hogy a vonatkozó esetben mennyire volt jogszerű az internálás. Ezt nem is vitatjuk, de igenis megtorlás után kiált az a tény, hogy az illető két hónappal több időt volt kénytelen tölteni az internálótáborban pusztán egy ember, egy amolyan vidéki kiskirály önkényeskedése folytán, ki nem volt hajlandó érvényt szerezni a miniszteri intézkedésnek. Látnuk a szóbanforgó személy szabadonbocsátási végzését. A miniszteri végzés szeptember elején kelt és az illető mégis csak két hónappal később, vagyis november elején került szabadlábra, nyilván az intézkedő hivatalos személy önkényeskedése folytán. Pedig az illető nem volt még úgynevezett „kisnyilas” sem, hanem inkább egyéni bosszú dolgozott sorsának kialakításában.

Nem lehet konzolidált állapotokról, teljes jogrendről beszélni, ha felsőbb intézkedéseket alárendelt közegek egyszerűen negligálnak és akkor hajtának végre, mikor nekik tett szik! Nem éppen a felhozott esetről, hanem a mindennapi élet más ügyeiből is tapasztalhatjuk, hogy nem elég kiadni a legjobb szándékkal a rendeleteket, hanem a legszi-

gorúban törekedni kell azok maradéktalan és sürgős végrehajtására.

A vidéki kiskirályok és zsarnokok káros szereplését valamennyi demokratikus párt megelégedéssel, ennek a megbélyegzésnek konzekvenciáit is le kell vonni és az elvet gyakorlatba ültetni. A rendeletek nem arra valók, hogy azokat szabotálják, hanem hogy végrehajtsák.

Akik azt várták, hogy a Kisgazdapárti győzelme meghozza a vidéki kiskirályok és liliputi zsarnokok uralmának végét, remélhetőleg nem csalódtak. Vissza kell a hitet adni az emberek számára a jogban, igazságban és a törvényben. Olyan közállapotokat kell teremteni, hogy az emberek tudjanak hinni a demokráciában. Hogy a demokrácia rendje, ügyvitel, adminisztrációja ezerszer különb legyen, mint a fasiszta és reakciós időkben volt. Ekkor mindenki megszereti és megkedveli a demokráciát, még azok is, akik huszonöt év hazug propagandájának hatása alatt eddig tartózkodást tanúsítottak.

A jó példa a legjobb nevelő eszköz. Ilyen példát adjon a magyar demokrácia napjában ne csak egyet, hanem százat és ezret. És távolítsa el a vidéki zsarnokokat és önkényeskedőket, akik végtelen ártalmára

vannak a demokráciának, mert rontják a hitelt és tisztességet. Ezek megakadályozzák ezt a folyamatot is, hogy senki, lett legyen bármennyire is megfertőzött a reakciós propagandától, ne vágyja vissza a reakciós időköt, hanem a demokrácia tiszta vizeire szorjához.

Mendemondákról és suttogokról beszélünk cikkünk elején. Ezekhez is térünk vissza. Vannak közöttük jószándékú elégedetlenkedők, örök ellenzökiek, kikből mindig elég akad a magyar rónákon. Ezek a jó magyarok amolyan huszárvágásokhoz vannak szokva a politikában is. Tehát nincsenek megelégedve a bekövetkezett fordulattal. Többet vártak, sokat vártak és most nincsenek megelégedve, bár nem tudják a dolgok menetét, nincsenek értesülve pontosan a politikai fejleményekről. Ezeknek figyelmébe ajánlhatjuk Tildy Zoltánnak következő kijelentését:

— Lesznek még órák és fordulatok, amelyeket nem lehet a maguk teljességében megvilágítani. Lesznek jettek, amelyeknek motívumait nem tudjuk talán még egymásközött sem megbeszélni. Hogyan lehet ilyenkor megőrizni a párt egységét? Úgy hogy bíznunk egymásban.

A Kisgazda Párt a koalí-

cióba töretlenül és meghamisítatlanul vitte bele a maga eszméit és célkitűzéseit. Minderről lehet szó a magyar politikában, csak arról nem, hogy mi, akik ezekben az eszményekben nőttünk fel kormányzóparttá, ezekből az eszményekből valamit is elalkudjunk. Ezeket tovább visszük. Nyugodt öntudattal, azzal a hittel, hogy ezek az eszmények győzelmet aratnak a magyar nemzeti élet minden területén.

Minket nem vezet szervilizmus még saját pártunk vezérével szemben sem és mint a multban is tettük, hallgatni fogjuk a jövőben is a bíráló hangját, amikor majd arra az okot látni fogjuk. Meg vagyunk győződve, hogy Tildy Zoltán van olyan jó magyar, mint bármilyen bírálója és tudja, hogy a mai körülmények között mit tehet és mit egyen a népe érdekében. Neve garancia arra, hogy le nem tér arról az útról, melyet pártjával együtt tett meg tizenöt esztendőn át. Szentül meg vagyunk győződve, hogy magyar szívvel és lélekkel, a szükséghez mérten radikálisan oldja meg azokat a nagy problémákat, melyeknek megoldására vállalkozott és nemzetét a felfelé vezető utra viszi.

**Fotó Horváth**  
Simonffy-u. 1/b.

bizottságok a német kormány szervezését. A táblázaton Jodi kivételével minden vádlott szerepel. Albrecht bejelentette, hogy az ismereteket táblázat hitelességét Frick írásban megerősítette. H.

### A magyarországi németek kitelepítése

Ezidél Magyarországról a németek kitelepítése azért nem történt meg, mert a potsdami határozatok értelmében a kérdés elintézését a három nagyhatalom vette kezébe. Minthogy így nemzetközi fórum intézkedik a kérdésben,

után ismerette a Bajorországhoz megítélését 2500 német okmány tartalmát. Kezdetben felfigyelt és jegyezni kezdett a tárgyalás tart.

megvárják a nagyhatalmak döntését, illetve felszólítását. A magyarországi németek felét előreláthatólag Bajorország területére telepítik ki. 27 százalékát Würtembergbe és Badenbe, a többi az amerikai zónákba.

### Renner, az új osztrák kormány feladatairól

Klagenfurt. (Reuter) A vasárnap megtartandó választások után megalakuló új osztrák kormány első kívánsága lesz a különböző övezetek közötti elhatárolás megújítása. Ezzel utal Renner kancellár utolsó választási beszédében, amelyet a klagenfurti szocialista párt naggyűlésén mondott. Mindaddig, amíg a demarkációs vonalak megvannak — mondotta a kancellár

— lehetlenség Ausztria és más országok közötti árucseré. A kormány elkészítette az ipari államosítás tervét, Karintióban fontos ipari üzemek vannak és ezeket államosíthatjuk és szocializálhatjuk. Ha az övezeti beosztás megsztint, szerződéseket köthetünk szomszédainkkal, különösen Magyarországgal és Csehszlovákiával. (MTI)

### Félmillió munkás sztrájkol Amerikában

Newyork. Amerikában este tíz óra körül több, mint 500 ezer munkás sztrájkol. A helyzet napról-napra komolyabbá válik. A General motor autóművek bázis államban működő 200 ezer munkása, miután a vállalat a 80 százalékos béremelésre vonatkozó követeléseit nem teljesítette, sztrájkba lépett. Az ipar történel-

mében páratlanul áll, hogy egyetlen üzemben belül egyidejűleg ilyen nagyszámú munkás szüntesse be a munkát. A sztrájk a Ford-művek kivételével az Egyesült Államok valamennyi műveit súlyosan érinti, mert az alkatrészek hiánya miatt csodlog ezekben is megáll a munka. (MTI)

### Vorosilov tábornagy viszonzta a miniszterelnök látogatását

Vorosilov tábornagy a szövetséges ellenőrző bizottság elnöke szerdán délelőtt megjelent a miniszterelnökségen és viszonzta Tildy Zoltánnak nála tett bemutatkozó látogatását.

### Vezetékes táviróösszeköttetés Budapest és Moszkva között

A Budapest—moszkvai vezetékes táviróösszeköttetés a szovjet katonai hatóságok és a magyar posta társasága munkájának eredménye alapján létrejött és ezt már át is adták a polgári forgalomnak. Ez az új összeköttetés a december óta már üzemben levő közvetlen Budapest—moszkvai rádió-táviró összeköttetés után nagymértékben elő fogja segíteni a két ország kulturális és gazdasági kapcsolatainak további fejlődését.

### A görög király nyi alkotott

A görög király a görög államforma elődöntésére hivatott népszavazás három évre történt elhalasztásával kapcsolatban hosszabb nyilatkozatban fejtette ki álláspontját. Rámutat arra, hogy az a megállapodás, mely véget vetett a polgárháborúnak, külön kikötötte hogy még ez év vége előtt feltétlenül az országos választásokat megelőzően meg kell tartani a népszavazást.

Damaszkosz órák Görögország régense benyújtotta lemondását. Damaszkosz lemondását a király üzenete idézte elő, amely üzenet lényegében megvonta a régensre ruházott hatalmat. (MTI)

### Halálra ítélt tisztilegény

A budapesti népbíróság tegnap vonta felölősségre Kalina András 25 éves földmunkás, volt keretlegény, a korábban halálra ítélt és kivégezt dr. Manner Ferenc főhadnagy tisztilegényét, aki ellen a népbíróság háborús bűntett miatt emelt vádat, mert részese volt emberke törvénytelen megkínzásának és kivégzésének. A tárgyaláson Kalina András végig konokul tagadott. A tanak egyszóra volt ellen. A népbíróság bűndenek mondotta ki Kalina András háborús bűntettben és ezért közteli halálra ítélt. A vádott kegyelmet kért, de kérelmét elutasították. (MTI)

### Szálasi anyósa a népbíróság előtt

A népbíróság öv. Lutz Ferencné szül. Köller Katalin bűnygyében tartott tárgyalást, aki ellen népbíróság bűntett miatt indul bűnvádi eljárás. A vád szerint a 72 éves asszony lakása tele volt nyilas jelképekkel. A vezetőket több alkalommal összejövetelt tartottak, ahol politikai megbeszélések voltak. A vádolt ilyenformán a nép- és demokráciellenes hírverés szolgálatába szegődött. Lutz Ferencné Szálasi anyósa. A népbíróság lefolytatta a bizonyítási eljárást, majd a népbíróság vádbeszéde és a védő beszéde után öv. Lutz Ferencné bűndenekmenny hiányában felmentette és elrendelte szabadlábra helyezését. A népbíróság fellebbezést. (MTI)

### Egy a sok közül

A debreceni törvényesék dr. Farkas Aladár elnökle a 11. működő büntetőtanácsa centörtökön tárgyalta Varga Jánosé és Cs. Tóth Márton debreceni lakosok bűnygyét. Varga Jánosé a debreceni Felsőiparisokla altiszje volt, ott is lakott és a mult év őszén, a háborús események forgataga alatt lakására vitt sok olyan ingóság, amely a Fa- és Felsőiparisokla, Szabó Gábor igazgató és Berecz Lajos oktatónár tulajdona volt és azokat felhívás ellenére sem adta vissza. A lakásán találtak meg két varrógépet, edényt, ingóságot. Vargáné ártatlanságát hangoztatta, de a kiállított tanuk, Berecz Lajos, Köleséry Sándor, Ujvárosy Imre igazgató, terhelőleg voltak. Az elvitt varrógépek közül egyet Cs. Tóth Márton helyezte el magánál, ő olene orgazdaság miatt indult meg az eljárás. A törvényesék megállapította Vargáné és Cs. Tóth bűndességét és Vargáné lopás miatt egy évi és hat hónapi börtön, míg Cs. Tóth Márton 5 hónapi fogházat kapott. Az elítéltek fellebbeztek.

VAGYONMENTŐ. Bádages u. 1

**TÁRSAT**  
veszek,  
Kijelölt TEXTIL  
nagykereskedő  
vagyok. Ujzethelység, berendezés van. Címet leadni „Textil” jellegűre a kiadóhivataltól kérem.

CSOKONAI színház  
**MA** este 6 órakor **Mária főhadnagy**

KAMARA színház  
**MA** **Szünet.**

### Kassán a szlovákiai magyarok kitelepítését követelték

A kassai hatóságok november 11-én a város diákságát magyarellenes tüntetésekre rendelték ki. A kassai ifjúság a reggeli órákban tüntetést rendezett. A menet élén fehér lovon Horthy képmását vitték. Az ifjúság magyarellenes jelszavakat kiabált és követelte a szlovákiai magyarok kitelepítését.

A tüntetések lefolyásáról, valamint a gyűléseiről, amelyet a felvonulásokkal kapcsolatban rendeztek, megálapítható volt, hogy Kassa lakosságának nagyrésze magyar. A tüntetéseken és a gyűléseken ugyanis alig jelent meg egy-két felbűt. (MTI)

### 470 fűszerkereskedő a közellátás munkájában

A Debreceni Kereskedő Társulat Fűszerzakosztálya nevében Ujlaki Sándor elnök és Kiss Jenő alelnök terjedelmes beadványt intézett a főispánhoz, Debrecen város polgármesteréhez, a közellátási ügyosztályhoz, a közellátási felügyelőséghez és rámutatva a közellátás eddigi hibáira, felajánlják segítségüket a hatósági közellátás biztosítására, javítására és a fogyasztó, ellátatlan közönség kielégítésére. Rámutatnak, hogy eddig a közellátásnál nem érvényesült a szakzszerűség, nem volt megfelelő szervezethez és amikor felhívja az elkövetett hibákra a figyelmet, ugyanakkor megjelöli a javítás, segítős módokat. A legfontosabb közszükségleti cikknek érezhető leginkább a súlyos helyzet, így a só, liszt, ecet, kenyér, olaj, burgonya, petróleum kizárásánál. A sónál nem állapították meg idejekorán a forgalmi adót, a lisztellátásnál sokalják a fűszerkereskedők a malmok által tisztítás címén levonni 4 százalékos veszteséget és a 10 százalékos vámörölő díj sem szolgálja a közellátás érdekeit. A kenyér árát is kifogásolja a fűszerkereskedők szakosztálya.

Általános hibá, hogy a város a közellátásnál, a lisztellátásnál különösen, nem adott ki annyi mennyiséget, amely az összes jogosult fogyasztó, ellátatlan kielégítette volna, mindenki megkaphatta volna a neki járó jogos feladagot.

A szakzszerűség hiánya és szor-

vezetlenség miatt a közönség sok esetben a kereskedőket hibáztatta ártatlanul támadva és bírálva azokat.

A jövőre vonatkozólag a Fűszerzakosztály felajánlja 470 fűszerkereskedő közreműködését és segítségét. Kéri a közellátás vezetőit, hogy a szakembereket hallgassák meg és ne hagyják ki az elosztásból a fűszerkereskedőket, hanem vonják be az elosztásba. Különösen áll ez a kenyérnél, ahol a város lassá el elegendő lisztet a pékek és a sorbanállás megszüntetése érdekében a város körzetekre osztva ne csak a pékek árusíthassák a kenyeret, hanem legalább 100 kiskereskedőt vonjanak be és így megszüntethető a sorbanállás. És a fűszerkereskedők útján a közönség, ha nem kíván kenyeret, a lisztjéhez is juthasson hozzá, jegyre kiszolgáltva és a fogyasztó közönség maga készítse el a kenyeret, esetleg több burgonya hozzáadásával.

Az olaj, burgonya, petróleum, ecet, a beszerzése, elosztása is csak a szakértők bevonásával történhet meg és a fűszereket itt is felajánlják készleges közreműködésüket.

A Debreceni Kereskedő Társulat Fűszerzakosztálya memorandumja igen sok igazságot tartalmaz, a szakértők bevonása, a fűszereket bevonása, a beszerzésbe, elosztásba célszerű és megfontolást, megvalósítást érdemel.

### A Debreceni Vásár debreceni kiállító

A mához egy hétre megnyitott Debreceni Vásár kiállítóinak túlnyomó részét természetesen debreceni kiállítók alkotják. A kiállítók között úgyszólván minden szakma képviselve van. A debreceni kiállítók az Arany Bika dísztermét és az azt körülvevő folyosókat foglalják el.

Mindössze egy év telt el azóta, hogy Debrecenben szabadon lehet lélegezni és újra megkezdődhetett itt a termelő munka. Egy év telt el azóta, hogy a gyárak kihűt kádjában újra lángot vetett a szén és nem egészen egy esztendő azóta, hogy az üzletek pulzárja odakerült az első portéka. A kereskedelem és az ipar a gazdasági krízisnek éppen olyan súlyos idejét éli, mint a fogyasztó, aki néha nem érti meg azokat a csillagászati számokat, amikkel jelzik egy-egy árudarab forgalmi értékét, de nyomban megérthet mindent, ha odaállna a gépek mögé, vagy ledíne csak tíz percre is a kereskedő, vagy gyáros íróasztala mellé. Bármi ként áll is a dollog, emberfeletti az, amit Debrecen ipari üzemel, iparosai és kereskedői produkálnak most a Vásáron és szinte a csodával határos, hogy a Debreceni Vásár agilis és lehetőségeket nem ismerő vezetőségének a mai viszonyok között sikerült éppen Debrecenben megrendezni a béke első magyar nemzetközi mintavásárát.

A Debreceni Vásár mához egy hétre nyílik meg és a kiállítók hétfőn reggel foghatnak hozzá kiállítási területük művészi megrendezéséhez. A Vásár vezetősége

minden tekintetben rendelkezésükre áll és a legkittünb szakembereket szerződtette. Tekintettel arra, hogy aránylag rövid idő áll csak a kiállító rendelkezésére, a Vásárbizottság ezúton kéri fel a kiállítókat, hogy kiállítási helyeik elrendezése és dekorálása ügyében sürgősen keressék fel a Vásár iródtját az Arany Bika szállóban, ahol az állandó iroda permanens szolgálatot tart.

### Csehország kiűritése

A londoni rádió jelenti, hogy november 21-én Csehszlovákia két nagy városát kiűritik a szövetséges csapatok. Brinnit a Vörös Hadsereg, Pilsent pedig az amerikai hadsereg katonái hagyták el.

### Kik vadászhatnak

A földművelésügyi minisztérium vadászati osztálya közli a vadászárságokkal és minden illetékes hatósággal, hogy az engedélyezett vadászati idő alatt is természetesen és kizárólag a földművelésügyi miniszter által jóváhagyott alapszabályú vadászárságok vadászhatnak a számukra a vadászati felügyelők által bérbeadott területeken.

Nyomatékosan felhívja a vadászati osztály a vadászárságok vezetőiségét és a társaságok tagjait, hogy más hatóság ilyen engedélyt nem adhat ki, más hatóságtól azt tehát ne is kérjék, mert az esetleg félreértésből kiadott engedéllyel vadászók kiteszik magukat annak, hogy fegyvereiket elkobozzák, ők maguk pedig bűnvádi eljárás alá kerülnek.

### Az Ady Társaság ünnepélye

Ady Endre születésnapján magasszínvonalú irodalmi délután keretében ünnepelte meg az Ady Társaság névadójának, a nagy magyar költőnek emlékét.

Az irodalmi délután ünnepi beszédet Juhász Géza egyetemi tanár, az Ady-Társaság elnöke mondotta. Lőkő Gábor „A Dana, medence Adyja” címen tartott értekes, eredeti meglátásokban gazdag előadást a nagy magyar költő lírájának a magyarság és szomszédos népek sorstörősségét kihangsúlyozó költeményeiről.

Asztalos Sándor „A kalocsai Ady” címen tartott előadást. Az ünnepély programján az előadások között Fényes Márta drámaival izgatott, mélyen átélő szavakkal, Bálint Gábor finom, egyéni szavalkodásával, Pongor Áva és Kulin Ilona megkapó interpretálásban adtak elő költeményeket.

### Színház — Mozik

#### Mária főhadnagy

Sobahom volt először a Mária főhadnagy c. operett felújítása, mint új mozi. A szabadságot, egyöntudó és tevélyéget hirdető darab természetesen ezúttal is nagy sikert aratott. De nemcsak a darab tárgya, hanem kellemes zenéje is megkapó és fokozza a darab vonzó hatását.

A darab rendezését Bozsmay István látta el nagy rutinnal való lélegzettel. A darab címszerepét Citay Saba játssa sok kedve egyúttal bájjal és finom játékkészséggel. Mária Mária Antónia díszesre vállalt bármelyik főszerep szerepében is. Noha benne eldöntött, hogy Turcsányi Gitta mint bécsi komorna, vagy mint tizéri párti magyar lány volna temperamentumában és jobb Márka Giza Bálint juvált szerepében aratott osztalant megérdemelt sikert Nagy Béla Dracokócska urt méltósággal mutatkozó alakítás. Deak Sándor Kosuthot elváltette meggyőzően. Szabó Samu valóban a legvalóságosabb alakítás. Csengeri Attila a legkisebb szerepben is nagy szerepet játszott. A darab sikereit, Oláh György formálós kézzel vezette a darab sikerét. Dr. Fajor István szakszerűtlen, rutinosan vezényelte az egyre javuló tendenciát mutató zenekart.

CSOKONAI SZÍNHÁZ

Vételek 6 óráig Mária főhadnagy

APOLLO MOZGÓ: A szerelmen receptje, Charles Boyer főszereplésével. Előadások: köznap 12. 1/5 és 6. vas- és ünnepnap 6. előtt 11 órakor 12.

PETŐFI MOZGÓ: Orosz film „A Nagy föld” és A Háborús bűndűk haraszállítása. Előadások: 1/3, 1/5 és 6 órakor.

### CSERÉPKÁLYHÁK-KANDALLÓK

átalakítás, tisztítását és javítását tűzhelyek, vaskályhák, cukrászkemencék samoltojásait helyben és vidéken vállaljuk.

Laczkó és Gönczi  
Béla József  
kályhás mesterek  
Bathány-u. 11., Piac-u. 40.  
Hangya útjáró. Kész kályhák és kandallók állandó raktáron.

### Mielőtt arany, ezüst, brilliáns ékszerét eladja, mutassa meg

Szelecsényinek  
SAS-UTCA 2.

### Bontásból téglá és mindennemű faanyag eladó.

Hatvan-utca 6. II. lépcső, IV. em. 27. Kovácsné

Ismerlapható Bányi u. 2. (Hungaria ma-  
Aprított tűzifa NAGY IMRE lom) Fejvillagostas Rákóczi  
u. 7. Természetbeniért ocsra.  
Tel: 121212

# HIREK

**Időjárás-jelentés:** Mérsékelt északnyugati szél, borult, sokfelé ködös idő, helyenként kisebb fűtő eső, vagy fűtő havazás. Az éjjeli fagy keleten is gyengült, a nappali hőmérséklet kissé emelkedik.

**A városi szegényház lakói** küzdöttségleg keresték fel a város szociális ügyosztályát és fűtő kérték, hogy a szegényházat fűtőhessék. A szegényház lakói maug vállalkoztak a kitermelésre. A városi tanács úgy határozott, hogy a szegényház lakói a Hatvan-utcai temetőben maguk termelhetik ki a szükséges fanyenyajtséget, amely elegendő lesz a szegényház fűtésére.

**Az ablakon bemászó betörők** elvittek egy mázsa lisztet Keres József Mór utca 13. szám alatti lakos élelmiszeréből.

**Budapesti betörőt kerített közre a debreceni rendőrség.** Klárpács Rudolf kőbányai lakost, aki dr. Klein Imre ügyvéd Miklós utca 6. szám alatti irodájából fröngvet, ruhaneműket lopott többmillió értékben, elfogta a debreceni rendőrség. Klárpácsot 17 debreceni betörés elkövetésével gyanúsították.

**Debreceni Bélyeggyűjtők Egyesülete** felhívja tagjai figyelmét az új bélyegsorok jegyzésére; befizetni vasárnap délelőtti összegyűjtésen lehet. Alélnök.

**Igazolási ügy a népbírósg előtt.** A debreceni népbírósg dr. Stóss Sándor járásbírósg alélnök vezetésével a működő második számú tanácsa, amely az igazolások ellen beadott fellebbezéseket foglalkozik, esztörtökön Gavallér József huszártszínhelyet, az ügyét tárgyalta. Az igazolóbizottság nem igazolta, mivel állítólag durván bánt volna a leánygyeeggel. A népbírósg több tanút hallgatott ki, akik azt igazolták, hogy Gavallér szigorú, kemény, de igazságos eljárázó volt, a katonák, mint apjukat szerették. A népbírósg dr. Lévy Zoltán ügyvéd, nemzetgyűlési képviselő védőbeszédét után megsemmisítette az igazolóbizottság határozatát és Gavallér Józsefet igazolta, az állásba visszahelyezte.

**Ongyilkos akart lenni,** mert elvesztette családjá kenyeréjét. Egy fiatalokor 15 éves lány Bethlen-utcai lakásán borotvával felvágta karján ereit, mert elvesztette négytagú családjá kenyeréjét. Vésesen eszméletlenül találták meg. Orvosi kezelés után magához tért.

**A volt szavazatszedő bizottsági tagoknak és kisegítő munkásoknak** a szavazással kapcsolatban felvett napidíjakhoz pótdíjak járnak. Ezt a pótdíjmenty a jogosultak még ma és holnap vehetik át a hatóság irodában városháza fsz. 6. szám alatt reggel 8-tól déli 1 óráig. A pótdíjakért a bizottsági tagok és a kisegítő munkások egyenként jelentkezzenek, mert a fizetést listronot egyenként kell aláírni. Szombat déli 1 órakor az illetményük kifizetését véglegesen lezárjuk.

**Házasságszédelgő,** aki hogy el ne értékelenedjen, eliskaszotta menyasszonyal hozományát. A debreceni rendőrség nyomozást indított egy néhány héttel ezelőtt Debrecenben felbukkant, magát budapesti nagykereskedőnek, Bagoly László Semmelweis-utcai lakosnak kiadó férfi ellen, aki bevarakodott több debreceni családba, megkérte lányok kezét és hozományuk egyrésztét átvette kezébe azzal, hogy az értékelenedéstől megóvja úgy, hogy gyűmölcsözden befekteti. Aztán az inflációtól „megmentett” pénzt eliskaszta a városból. A rendőrség nyomában van a feltűnően elegáns széhlamosnak.

**Könyvtolvaj garázdálkodott** Erdős Lajos kereskedő Kossuth-utcai lakásán. A besurranó tolvaj 14 kötet értékes könyvet loptott el félmilliót meghaladó értékben.

## Állami közmühelyt állítanak fel Debrecenben

A kormányzat elhatározta, hogy az ország több helyén állami közmühelyt állít fel. A cél az, hogy a kézműiparosságát is erőteljesebben bevonják az újjáépítésbe, a jóvátételi iparokkék előállításába, általában a termelő munkába és ezt a közmühelyek felállításával véli elősegíteni a kormányzat. Jelenleg ugyanis az a helyzet, hogy sok kézműiparos megfelelő felszerelés, nagyobb, értékezebb gépek hiányában nem tud megfelelően termelni. Az állami közmühelyeket a kormányzat gépi eszközökkel szereli fel és rendelkezésre bocsátja a kézműiparosoknak olcsó használati díj ellenében és ilyképen elvégezheti azt a munkát amit odahaza, saját mühelyében nem tudna elvégezni. A nyersanyagot a közmühelyben dolgoztatja fel rövid idő alatt, alacsonyabb termelőárért, és így többet, jobbat, olcsóbbat tud alkotni. Így kapcsolódik be a kézműiparosság az újjáépítésbe és erőteljesebb

termelő munkába. A kormányzat Debrecenben László Árpád tanügyi főtanácsost, a debreceni állami felsőipari-iskola vezetőjét és a Felsőipari-iskolát bízta meg a közmühelyek felállításával, beszerzésével, üzembehelyezésével. A Felsőipari-iskola az intézet közvetlen közelében, a Külsővárszertér (2-es honvédduszárezred-utca 7. sz. alatt) a Városi Szeszüzlet helyiségében kívánja felállítani a közmühelyt. Itt mühely, raktár, pincehelyiség állana a kézműiparosok és a közmühely rendelkezésére. Az elkészítő, szervező munkák most vannak folyamatban és a jövő hónapban már meg is nyitnák Debrecenben az első közmühelyt.

A kézműiparosság részére, amennyiben a mühely célszerűen lesz felállítva és felszerelve, nagy segítséget és előnyt jelent a termelő munka biztosítása érdekében.

## Magyarok hazaszállítása Ausztriából és Bajorországból

Budapest. Illetékes amerikai helyről szerzett értesülésünk szerint november végén, majd december elején befejeződik a magyaroknak Ausztria angol és amerikai övezetéből való hazaszállítása. Az amerikai hatóságok kimutatása szrrint jelenleg kb. 15-16 ezer magyar él Ausztria amerikai övezetében. Az amerikaiak véleménye szerint ezeknek mintegy 50%-a nem akar hazajöni. Az amerikaiak álláspontja ezzel kapcsolatban az, hogy nem kényszerítik őket a hazamenetelre, azonban vagy külön táborokba való bevonulásra készítik őket, vagy pedig csupán akkor engedélyeznek számukra élelmiszerjegyeket kiadni, ha igazolják, hogy valahol munkát vállaltak.

Az ausztriai hazaszállítások befejeztével a rendelkezésre álló napi két vonat Bajorországból fogja hazaszállítani a magyar menekülteket és hadifoglyokat. A bajorországi ha-

zaszállításoknál is érvényesülni fog az az amerikai álláspont, hogy nem tesz különbséget polgári menekültek és hadifoglyok között. Az amerikai hatóságok a rendelkezésre álló kimutatás szerint Németország amerikai övezetében lévő polgári menekültek száma mintegy 86 ezerre becsülhető, aminek kb. 25.000 hadifoglyot kell még számítani.

Illetékes amerikai hely szerint a németországi angol övezetben élő magyarok száma 7.200-ra tehető. A németországi francia övezetben pedig 4.200-ra. Münchenben szerzett megbízható értesülések szerint megállapítható, hogy Franciaországban kb. 11.000 magyar hadifogly él. A hivatalos adatok mellett meg kell állapítani, hogy ezek általában 30%-kal alacsonyabb számok a valódi adatoknál, tekintettel arra, hogy a szétszórt táborokban élő magyarok az adatgyűjtésnél nem voltak számba vehetők.

## Hadifogly temetés

Ma, november hó 23-án délután 2 órakor a következő hadifoglyok bűzhatért honvéd egyénekét temetjük a Köztemető bűz-halottak részére fenntartott parcellában: Takács Gyula honvéd 1902, Edenhoffer Ferenc honv. 1921, Horváth Géza honv. 1914, Nagy Lajos honv. 1918, Bedő István honv. 1922, Marin Mihály honvéd, Pflinger János honv. 1895.

Kérjük Debrecen város közönségét, hogy mivel elhalt bajtársaink hozzátartozói a vasúti forgalom miatt egyáltalán, vagy nagyon kevés számban tudnak részt venni a temetésen, adjuk meg elhalt bajtársainknak azzal is a végtisztességet, hogy minél nagyobb számban vegyünk részt a temetésen. 101. Vöröskeresztes honvéd hadikórház parság.

**Háromtagú betörőbanda garázdálkodott Debrecen belsőségén** és követett el sorozatos betöréseket a Csapó és Piac utcákon. A rendőrség megállapította, hogy a tetőselek Nyiregyházára mentek, ahol szintén sorozatos betöréseket követnek el. A rendőrség nyomában van a betörőknek.

**Kétszázmillió értékű ékszer** loptak el a romok alól. Pótorán Lászlóné budapesti lakos feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki egy Erzsébet-utcai ház romjai között a múlt év nyarán elrejtett kétszázmillió értékű arany- és brilliáns ékszerét ellopta.

## A vasúti szállítmányok biztonságaért

A közellátásügyi miniszter felszólította valamennyi vidéki rendőrség vezetőjét, valamint a határszéli rendőrségi kirendeltségeket, hogy a vasúti szállítmányok biztonságát minden rendelkezésre álló eszközzel védjék meg. A közellátásügyi miniszter ígéretet kapott a szovjet katonai hatóságoktól, hogy a magyar vasúti szállítmányok biztonságát karhatalommal fogja védeni.

## Közönség szava

ZSIRBESZOLGÁLTATÁS, A KISEMBEREK UJABB TERHE

Nem kis megdöbbenéssel olvastuk a hivatalos hírdetményt, hogy sertésenként 5 tagú családnak 4 kg zsirt kell beszoigáltatni, ha pedig a családtagok száma ötnél kevesebb, az ötből hiányzó minden személy után még 3 kg-ot be kell szolgáltatni és le kell mondani olyanról, ami nincs, a hatósági zsirellátásra való jogosultságról. Ez utóból nem sérelmes és minden további nélkül lemondunk, annál is inkább, mivel az elmúlt év október havától hatósági zsirkiosztásban nem részesültünk. Azonban feltesszük a kérdést, hogy miért akarják megterhelni ezzel az intézkedéssel ismét a szegény munkás embert, aki mindent megvont magától, hogy legyen egy kis malaca és megvált minden nélkülözhető ingóságától, hogy tengerit vehessen magas áron, hogy felhízlalhasa a reményességét — a malacát. Magas áron kellett, hogy vegye, mert hatósági áron a hatóság nem osztott ki tengerit. És most ilyen mennyiségben kell zsirt beszoigáltatni? Ezzel az intézkedéssel ismét a kisembereket sújtják, kik egy sertést hizlalnak nagy nehézségek között.

A tanulság a beszoigaltatás mérvével kapcsolatban az, hogy egyszerűbb és jobb dolog sertést nem tartani, mert egy évi munka után drágább lesz a zsir, mint annak, aki ma d hatósági zsirkiosztásban részesül. Ha egyáltalán részesül, mert nem vagyunk egészen meggyőződve arról, hogy azt tényleg a nagyon rászorulóknak fogják megkapni. Nem lehetne mindjárt ezeknek első kézből átadni?

Mindenesetre a dolog elgondolkoztató és illetékes helyen alaposabban megfontolandó, mert előfordulhat jövőre ezek után, hogy sokkal kevesebb hízó lesz, mint az idén. Kérnünk kell azt, hogy tegyenek különbséget saját tengerivel, vagy vett tengerivel hizalt sertések között és a beszoigaltatás mennyiségét és szerint állapítsák meg. Követeljük a kisembereket, a dolgozók érdekében, különben valószínű, hogy a sertések nagyobb része vágási engedély nélkül fog jogos tulajdonosuk hasznára lenni.

Aláírás.

**Az Ipartestület kultúrszakosztálya** (Iparoskör) választmány a f. hó 25-én, vasárnap délelőtt 10 órakor Piac u. 28. I. emeleti helyiségében ülést tart, amelyre a választmányi tagokat tisztelettel meghívja az Elnökség.

**A dohányárak új árát a következőképpen** alapították meg: Szivarok: Árpád 180, Kedves 170, Debrecen 190, Faintos 110, Nikotex Faintos 130, Csikó 110. Szivarok: Béke 110, Nikotex Béke 120, Virginia 90, Szaboles 70, Magyar 60, Munkás 45, Nikotex Munkás 60, Dohányok: Virginia 600, Legfinomabb Magyar 500, Finom Magyar 500, Középfinom 320 pengő.

**Az amerikai katonai hatóságok lejáróztatták** Göring feleségét, aki Nürnberg közelében tartózkodott. Azzal vádolják, hogy férjével együtt résztvett különböző műkincsek elrablásában.

## A Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt hírei

**A Független Ifjúság szombatosa** 3 órai kezdettel a pártszervezet nagytermében népdaléneklést rendez, amelyre a népi kultúrát szerető ifjúságot ezúton hívja meg a rendezőség. Tárgy: újabb népdalstílusaink. A délutánt vezeti Forrai Katalin.

**A debreceni Műv. üzletvezetés** tagjai által indított gyűjtés eredményeként begyűjtött 183.000 pengőt és mintegy 75.000 pengő értékű élelmiszert ma adták át a 6. sz. helyőrségi kórházban ápolott hadifoglyok részére. Az adakozásban az Üzletvezetés összes személyzete állásra való tekintet nélkül kivette a részét. Az adományokat a tisztviselők gyűjtötték össze lelkes munkával.

**Márvány- és gránit szemekek** raktáron. Vállalok minden kőfaragó munkát, régi temetőből átszállítást és alakítást. Friedlander József, üzem és raktár Erzsébet u. 43. Iroda Piac u. 68.

**Áthordárok lopják a rájuk bízott esomagokat.** Az utóbbi időben sorozatos feljelentések érkeztek a rendőrségre alkalmi esomagszállítók ellen, akik a szállításra elvállalt esomagokat ellopják. A rendőrség megindította a nyomozást a tettesek kézrekerítésére.

**Kilopták pénztárcáját** 78.000 pengővel és fontos okmányokkal Páblán Lajos hajdúbosszormányi lakosnak az ócskapiacon.

**NÉVNAPOKRA**  
legszebb, legolcsóbb,  
legpraktikusabb  
ajándék kanható  
**SZIKSZAY-nál** Püspöki  
pofota

**„ARGENTA“**  
fróntina, fémtisztító, varrógé-  
pola, hajolaj, patkányirtóeszer  
és stb.  
Csak viszonteladóknak!  
**ARGENTA VEGYÉSZET**  
Simonffy u. 59.  
Ujságpapirt, makulaturpapirt,  
képes újságokat, folyóiratokat  
és úvegeket vásárolunk.

**FÜZESY**  
úriszabó mester  
Nagyvárad-u. 6.

**Iparral rendelkező kereskedő társat keresek.**  
Forgalmas helyen van üzlethelységem. Ajánlatot „Közös lőke” jellegre a kiadóba kérem.

Nálunk még nem volt!  
Jöjjenek!  
**ARANYAT, ezüstöt, brilliáns**  
**MAGAS ÁRBAN** átvesszünk  
**FELDHEIM és TÁBBA**  
szaküzlet  
Piac utca 30. sz. sz. sz.  
Ékszerkészítés, javítás.

**MAGAS árat fizetek**  
aranyért, ezüstért és  
brilliánsért  
**Takács Sándorné**  
ékszerkereskedő  
Piac-utca 22.

**FIGYELEM!**  
Varrógép, kerékpár, rádió,  
grammofon javítás.  
Autógen hegesztés!  
Horváth Tibamér műszerész mester.  
Deák Ferenc-u. 9.

**HÓRA ENDRE** órás, ékszerész  
szaküzlete novemberig Kossuth-utca 2. szám.  
Új cím novemberétől Piac-utca 20.  
Városháza (Tóth Gyula-léle vaskereskedés) Arany, ezüst, drágakő vétel.

**BRAUN MARGIT** áthelyezte  
ékszerüzletét a szemben lévő cukrászdába,  
PIAC-UTCA 61.  
ARANYAT legmagasabb árban veszek.

